

فصل ۳: نواحی انسانی

درس ۶: نواحی فرهنگی

الف) درست یا نادرست بودن عبارات های زیر را مشخص کنید: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

- ۱- زبان عنصر اصلی گسترش یک فرهنگ است. صحیح غلط
- ۲- زبان ایرانی یکی از زیرشاخه های خانواده زبانی آفرو - آسیایی است. صحیح غلط
- ۳- زبان مردم روسیه و هند جزء خانواده زبانی هند و اروپایی محسوب می شود. صحیح غلط
- ۴- زبان ترکی یکی از زیرشاخه های زبان ایرانی است. صحیح غلط
- ۵- مردم ایالت کبک کانادا به زبان فرانسوی تکلم می کنند. صحیح غلط
- ۶- دین مسیحیت در اروپا ظهور کرد. صحیح غلط
- ۷- دین نقش مهمی در ایجاد چشم اندازهای فرهنگی دارد. صحیح غلط

ب) عبارات های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

- ۸- مطالعه نواحی فرهنگی از مهم ترین موضوعات ... **جغرافیای فرهنگی** ... است.
- ۹- زبان یکی از مهم ترین شاخص های فرهنگی است و برای افرادی که به آن تکلم می کنند، ... **هویت مشترکی** ... به وجود می آورد.
- ۱۰- عنصر اصلی گسترش یک فرهنگ، ... **زبان** ... است.
- ۱۱- کشورهایی را که از نظر زبانی هم خانواده اند، می توان یک ... **ناحیه زبانی** ... به حساب آورد.
- ۱۲- یکی از زیرشاخه های خانواده زبانی ... **هند و اروپایی** ...، « زبان ایرانی » است.
- ۱۳- زبان قوم ... **سامی** ...، زبان مردم عرب و یهود و زبان قوم ... **حامی** ...، زبان بعضی از مردم شمال آفریقا است.
- ۱۴- زبان چینی - تبتی در میان مردم زرد پوست ناحیه ... **آسیای شرقی** ... رواج دارد.
- ۱۵- دین اسلام، مسیحیت، یهود و زرتشت مبتنی بر ... **یکتا پرستی** ... است.
- ۱۶- مسلمانان علاوه بر قاره های ... **آسیا** ... و ... **آفریقا** ... در سایر قاره ها نیز پراکنده شده اند.
- ۱۷- یکی از مهم ترین مراکز تجمع یهودیان، ... **فلسطین اشغالی** ... است.
- ۱۸- دین ... **مسیحیت** ... در آسیا ظهور کرد ولی بیشترین پیروان را در اروپا و امریکا دارد.
- ۱۹- در بین عناصر فرهنگی، ... **دین** ... نقش مهمی در خلق چشم اندازهای فرهنگی دارد.
- ۲۰- به منظره قابل رویت از یک مکان، ... **چشم انداز** ... گفته می شود.

ج) گزینه صحیح را انتخاب کنید: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

- ۲۱- بزرگ ترین و گسترده ترین خانواده زبانی کدام است؟
الف) آفرو - آسیایی (ب) چینی - تبتی (ج) **هند و اروپایی** (د) آسیای شرقی
- ۲۲- مردم کدام ناحیه به زبان حامی تکلم می کنند؟
الف) شرق آفریقا (ب) شبه جزیره عربستان (ج) آسیای شرقی (د) **شمال آفریقا**
- ۲۳- زبان مردم کدام یک از کشورهای زیر در خانواده زبانی مشترک با سایر کشورها قرار ندارد؟
الف) اسپانیا (ب) هند (ج) انگلستان (د) **سوریه**
- ۲۴- کدام عامل در قرون ۱۵ و ۱۶ میلادی در تغییرات تاریخی در الگوی زبانی جهان موثر بوده است؟
الف) گسترش ارتباطات (ب) افزایش مهاجرت ها (ج) **اکتشافات جغرافیایی** (د) پیشرفت های صنعتی
- ۲۵- کدام واژه بیان کننده مفهوم مذاهب قبیله ای است؟
الف) هندونیسیم (ب) آنارشیسیم (ج) **آنیمیسیم** (د) بودانیسیم
- ۲۶- وجود ورزش کاراته در ایران و پیترزا فروشی در ژاپن بیانگر کدام پدیده است؟

الف) پخش فرهنگی

ب) ناحیه فرهنگی

ج) چشم انداز فرهنگی

د) تنوع فرهنگی

۲۷- به ترتیب رواج ورزش هاکی در میان مردم ایالات متحده آمریکا و رواج ورزش کاراته در ایران، نمونه هایی از کدام نوع پخش (انتشار) هستند؟

الف) مستقیم - غیرمستقیم

ب) مستقیم - مستقیم

ج) غیرمستقیم - مستقیم

د) غیرمستقیم - غیرمستقیم

د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید:

۲۸- اهمیت زبان را بنویسید. (۰/۵)

پاسخ: زبان، عنصر اصلی گسترش یک فرهنگ است.

۲۹- « خانواده بزرگ زبانی » را تعریف کنید. (۰/۵)

پاسخ: منظور از یک خانواده زبانی، گروه بزرگی از زبان هاست که یک ریشه اصلی دارد.

۳۰- بزرگ ترین و گسترده ترین خانواده زبانی دنیا را نام ببرید. (۰/۲۵)

پاسخ: خانواده زبانی هند و اروپایی

۳۱- دومین خانواده بزرگ زبانی از نظر تعداد سخنگو را نام ببرید. (۰/۲۵)

پاسخ: خانواده زبانی چینی - تبتی

۳۲- در کدام ناحیه از جهان، خانواده زبانی چینی - تبتی بیشتر رواج دارد؟ (۰/۲۵)

پاسخ: ناحیه آسیای شرقی

۳۳- معروف ترین و پرسخنگوترین زبان خانواده زبانی چینی - تبتی را بنویسید. (۰/۲۵)

پاسخ: ماندارین چینی

۳۴- مهم ترین تغییرات تاریخی در الگوهای زبانی جهان از چه زمانی آغاز شد؟ (۰/۵)

پاسخ: از « عصر اکتشافات جغرافیایی »

۳۵- به چه عللی در قرن بیستم و بیست و یکم برخی از زبان ها مانند انگلیسی در سراسر جهان به کار گرفته شد؟ (۰/۵)

پاسخ: با پیشرفت های صنعتی و گسترش ارتباطات

۳۶- امروزه به چه عللی برخی از زبان ها در جهان غلبه بیشتری پیدا کرده اند؟ (۰/۵)

پاسخ: در اثر رشد ارتباطات و فناوری اطلاعات

۳۷- به چه عللی اغلب کشورهای جهان یا نواحی سعی می کنند زبان ملی و زبان های بومی و محلی خود را حفظ کنند؟ (۰/۵)

پاسخ: تا هویت فرهنگی شان پا بر جا بماند.

۳۸- به طور کلی ادیان به چند گروه تقسیم می شوند؟ نام ببرید. (۰/۵)

پاسخ: به دو گروه: الف) ادیان مبتنی بر یکتا پرستی ب) ادیان مبتنی بر پرشش غیر خدای یگانه

۳۹- « آئیمیسیم » به چه معناست؟ (۰/۲۵)

پاسخ: مذاهب قبیله ای

۴۰- بیشتر پیروان دین یهود در کدام نواحی زندگی می کنند؟ (۰/۵)

پاسخ: به صورت پراکنده در شهرها و نواحی بازرگانی جهان زندگی می کنند.

۴۱- علت تقسیم سطح زمین به نواحی فرهنگی توسط جغرافی دانان چیست؟ (۰/۵)

پاسخ: برای مطالعه و شناخت تنوع های فرهنگی

۴۲- در گذشته چه عواملی نقش مهمی در پدیده پخش فرهنگی داشته است؟ (۰/۵)

پاسخ: جنگ ها و دادوستد میان نواحی

۴۳- امروز خطر بزرگ برای فرهنگ و هویت ملی و بومی نواحی جهان چیست؟ (۰/۵)

پاسخ: فرایند یکسان سازی فرهنگ ها و توسعه فرهنگ کشورهای سلطه گر

و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید

۴۴- « ناحیه فرهنگی » را تعریف کنید. (۱)

پاسخ: بخشی از سطح زمین است که در آن فرهنگ ویژه ای (نوع خاص زبان، دین، هنر و معماری، عقاید، نوع بهره برداری از محیط طبیعی، سبک زندگی روزانه، غذا، لباس و...) غالب است و به سبب همان فرهنگ ویژه از سایر نواحی جدا می شود.

۴۵- اصطلاح « زبان » را تعریف. (۱)

پاسخ: زبان نظامی از ارتباطات است که در آن، معنی الفاظ را فقط گروه خاصی که در آن مشترک اند، درک می کنند و می فهمند و برای گروه دیگر

۴۶- مهم ترین و پرگویش ترین زبان های ایرانی کدامند؟ چهار مورد را بنویسید. (۱)

پاسخ: فارسی، پشتو، تاجیکی، کردی و.....

۴۷- به نظر شما چرا زبان عنصر اصلی گسترش یک فرهنگ است؟ (۱)

پاسخ: زیرا انسان ها از طریق آن، اطلاعات، تجربه ها، ارزش ها و آداب و رسوم خود را به دیگران و به نسل های بعدی منتقل می کنند.

۴۸- معروف ترین و مهم ترین زبان خانواده زبانی آفرو - آسیایی را نام برده و محدوده جغرافیایی آن را بنویسید (۰/۷۵)

پاسخ: زبان عربی است که در جنوب غربی آسیا و شمال آفریقا بدان تکلم می کنند.

۴۹- چرا زبان عربی اهمیت ویژه ای دارد. (۰/۷۵)

پاسخ: زبان عربی زبان رسمی حدود بیش از ۲۰ کشور و یکی از زبان های رسمی سازمان ملل متحد است. به علاوه، زبان قرآن است.

۵۰- چه عواملی موجب گسترش برخی از زبان ها و تغییر در نواحی زبانی شده است؟ (۰/۷۵)

پاسخ: عواملی چون جنگ و فتح سرزمین ها، تجارت و مهاجرت مردم از یک ناحیه به نواحی دیگر.

۵۱- نقش « عصر اکتشافات جغرافیایی » در تغییر تاریخی الگوهای زبانی جهان را به اختصار توضیح دهید. (۱)

پاسخ: وقتی اروپاییان با پیشرفت در دریانوردی، سرزمین های نو را کشف کردند، در امریکای شمالی، استرالیا و نیوزیلند، زبان انگلیسی گسترش یافت. در مستعمرات آنها در قاره های آفریقا، امریکای جنوبی و بخش هایی از آسیا نیز زبان های انگلیسی، اسپانیایی، پرتغالی و... رواج پیدا کرد.

۵۲- سه مورد از کاربردها و اهمیت زبان انگلیسی را بنویسید. (۰/۷۵)

پاسخ: امروزه از زبان انگلیسی در نرم افزارهای رایانه ای، برای پایش رفت و آمد هواپیماها و کشتی ها و نیز در متون علمی و تحقیقاتی بین المللی استفاده می شود.

۵۳- تأثیرات مهم دین در زندگی انسان ها را بنویسید. (۱)

پاسخ: دین ها بر قوانین اجتماعی، عقاید، رفتارها و ارزش های اخلاقی، آیین ها و مراسم و همچنین پدیده های قابل مشاهده مانند بناها و آثار هنری تأثیر زیادی دارند.

۵۴- ادیان مبتنی بر یکتاپرستی کدامند؟ (۱)

پاسخ: اسلام، مسیحیت، یهود و زرتشت

۵۵- ادیان مبتنی بر پرستش غیر خدای یگانه کدامند؟ (۰/۷۵)

پاسخ: هندوئیسم، بودائیسم و آئیمیس (مذاهب قبیله ای)

۵۶- امروزه در کدام قاره ها و نواحی پیروان دین مسیحیت بیشتر هستند؟ (۱)

پاسخ: پیروان آن در قاره های اروپا، امریکا، استرالیا و نیوزیلند و کشورهای مرکزی و جنوبی آفریقا بیشتر است.

۵۷- سه مذهب عمده دین مسیحیت را نام ببرید. (۰/۷۵)

پاسخ: کاتولیک، پروتستان و ارتدوکس

۵۸- منظور از « چشم انداز » چیست؟ مثال بزنید. (۱)

پاسخ: یعنی منظره قابل رویت از یک مکان. مانند: سبک معماری، نوع سکونتگاه های شهری و روستایی.

۵۹- چگونه چشم اندازهای فرهنگی خلق می شود؟ توضیح دهید. (۱)

پاسخ: انسان ها با تغییراتی که در محیط های طبیعی به وجود می آورند، « چشم اندازهای فرهنگی » خلق می کنند. فرهنگ هر ناحیه، موجب به وجود آمدن چشم اندازهای خاصی در آن ناحیه می شود.

۶۰- چرا در بین عناصر فرهنگی، دین نقش مهمی در خلق چشم اندازهای فرهنگی دارد؟ (۱)

پاسخ: پیروان یک دین با توجه به باورها و اعتقادات خود، چشم اندازهای خاصی را در قالب معماری، هنر، نقاشی، مجسمه سازی، ایجاد مکان های مقدس و زیارتگاهی به وجود می آورند.

۶۱- چشم انداز و سیمای شهرهای مذهبی را توصیف کنید. (۱)

پاسخ: معمولا در شهرهای مذهبی و مجاورت مکان های مقدس، بازارها، هتل ها، بنگاه های مسافرتی و فروشگاه های مختلف برای مسافران و بازدید کنندگان پدید می آید.

۶۲- معیارهای اصلی جغرافی دانان در تقسیم سطح زمین به نواحی فرهنگی کدامند؟ (۱/۲۵)

پاسخ: دین، زبان، آداب و رسوم، هنر و معماری و نوع فعالیت های اقتصادی.

۶۳- منظور از پدیده پخش یا انتشار چیست؟ (۱)

پاسخ: پدیده پخش و انتشار فرایندی است که طی آن یک موضوع یا پدیده مانند زبان، مذهب، افکار و ایده ها، نوآوری، وسایل و ابزار، لباس، شیوه زندگی و حتی بیماری از یک مکان به سایر مکان ها گسترش می یابد.

۶۴- کدام عوامل در پخش فرهنگی در دنیای امروز نقش مهمی دارند؟ چهار مورد را بنویسید. (۱)

پاسخ: در دنیای امروز علاوه بر مهاجرت و داد و ستد، گردشگری و جهان گردی، استفاده از انواع رسانه ها و انقلاب در فناوری اطلاعات و ارتباطات

۶۵- انواع پخش و انتشار فرهنگی را با ذکر مثال توضیح دهید. (۲)

پاسخ: گاهی دو ناحیه فرهنگی به هم خیلی نزدیک اند و پدیده فرهنگی در اثر تماس مستقیم مردم، از ناحیه ای به ناحیه دیگر منتقل می شوند (پخش مستقیم). مانند ورزش «هاکی» که مبدا آن کشور کاناداست اما در بین مردم ایالات متحده امریکا و نواحی مرزی آن کشور با کانادا رواج بسیار یافته است. گاهی نیز پخش و انتشار از یک فرهنگ به فرهنگ های دیگر بدون اینکه فرهنگ ها در تماس مستقیم با یکدیگر باشند، اتفاق می افتد (پخش غیر مستقیم). مانند ورزش «کاراته» که مبدا آن در ژاپن است ولی در کشورهای دیگر نیز رواج دارد.

۶۶- امروزه کدام پخش فرهنگی بیشتر غالب است؟ چرا؟ (۱)

پاسخ: امروزه بر خلاف گذشته، با توجه به گسترش رسانه ها، نوع دوم پخش فرهنگی (غیر مستقیم) غالب است و رسانه ها نقش عمده ای در تغییر علانق، رفتارها، سبک زندگی روزانه حتی در نواحی دور افتاده دارند.